

Assemblea Ciutadana pel Clima

2a Sessió

LLOC: Escola Pere Vila (Pg. Lluís Companys, 18)

DATA: Dimecres 27 d'abril de 2022

HORA: de 17.30 a 19.30 h

18.30-19.30 TREBALL EN 3 ÀMBITS fins a les 19.30 h 60 minuts

- Model cultural i educatiu, amb Helena Barracó cap del departament de Programes i Equipaments de l'Oficina de Canvi Climàtic i Sostenibilitat.
- Model de consum i residus, amb Irma Ventayol, directora de l'Oficina de Canvi climàtic i sostenibilitat.

Grup treball Model de Consum i Residus

Relator: Mar Campanero

RESUM DEL CONVERSATORI

▪ Comentaris dels participants:

- Els grups ecologistes haurien de poder anar de la mà de les administracions públiques. En el cas de les subvencions, per exemple, s'hauria de veure què es pot fer perquè en la darrera edició moltes entitats (63 en total) es van quedar sense ajuda econòmica. Una possible solució podria ser que es contractés una entitat que ho gestionés i facilités la tasca a l'Ajuntament. **Resposta:** Cal tenir present que a banda de les subvencions específiques de clima, l'ajuntament ha donat un total de 2,5 Milions d'Euros per temes climàtics a través d'altres línies de subvencions (generals, clima, impulsem el que fas, justícia global...)
- Quan es fan campanyes de comunicació sobre el tema de la recollida selectiva de residus, sempre hi ha el problema que la ciutadania posa en dubte la correcta gestió final d'aquests. Per exemple, es posa en dubte si els plàstics s'acaben reciclant i que es fa amb els residus orgànics. **Resposta:** efectivament els residus es gestionen de forma diferenciada en els Ecoparcs en funció de les diverses fraccions de materials i la gestió que correspon a cadascuna (la fracció orgànica es composta i es recupera energia). Una novetat és que a partir d'ara el contenidor groc no serà per recollir únicament envasos
- Un problema relacionat amb la generació de residus a Barcelona són els residus dels petards que s'utilitzen per Sant Joan. S'hauria de valorar si des de l'Ajuntament es tenen competències per a prohibir-ne el seu ús.
- Les multes per contaminar/embrutar l'espai públic són efectives? **Resposta:** S'està treballant en veure què es pot fer en aquest sentit des del Pla cuidem. Amb aquest pla s'està treballant en tots els barris per identificar quins són els punts en què cal incrementar la neteja i el manteniment. Gràcies a la nova contracta de neteja a més es disposarà de més recursos humans per millorar la neteja i es disposarà també d'agents cívics. També s'està treballant un Pla de corresponsabilitat ciutadana.
- Es troba a faltar que a la ciutat es pensi en blau. El sector turístic està creixent molt i les ciutats mediterrànies tenen un problema greu perquè durant un període curt de temps es triplica la població. En aquest sentit, es pregunta si l'Ajuntament disposa d'alguna estratègia per treballar conjuntament el tema dels residus amb el sector de l'Hosteleria i Turisme. En cas afirmatiu, des de la

Fundació Ona Futura s'ofereixen a col·laborar (estan treballant en un projecte per aprofitar el residu càrnic nitrogenat per fer granges d'insectes i posteriorment elaborar pinsos per a piscifactories). Resposta: des de l'Ajuntament es treballa en aquest sector a través de la Xarxa B+S (de la qual actualment en formen part més de 100 entitats d'aquest sector) i de la certificació Biosphere. També es treballa en temes d'educació ambiental des de l'equipament del Centre de la Platja, amb accions comunicatives específiques i altres activitats com l'organització de neteges col·laboratives de la platja. Una novetat recent és la prohibició de fumar a totes les platges de Barcelona. També es fan estudis amb el departament del Litoral sobre Canvi Climàtic (per valorar com afecta l'increment del nivell del mar en la pèrdua de sorra de les platges). Cal seguir treballant en trobar un equilibri per a l'ús que fem actualment de la platja i per renaturalitzar-les, perquè això també ens ajuda a protegir-les.

- Es troben a faltar campanyes per a incentivar la prevenció i la reducció de residus (Residu0), sembla que actualment es prioritzin les campanyes sobre com separar correctament els residus. Caldria fer més esforç en comunicació i publicitat en aquest sentit. Resposta: Totalment d'acord. També hauríem de poder informar que costa no fer-ho bé.
- Els mercats són centres importants quan es volen fomentar els productes de proximitat. Actualment, hi ha accions de comunicació (com la Campanya Comerç Verd) que estan dirigides al producte (sostenible i de proximitat) però hi ha un problema amb el plàstic que s'utilitza en aquest espai pels comerciants. Caldria treballar-ho més (que els paradistes per exemple preguntin als clients si volen safates/bosses d'un sol ús). Resposta: Efectivament, cal treballar aquest àmbit, i actualment ja s'estan fent accions. Una de les iniciatives existents és la Taula Plàstic 0 (que s'està impulsant conjuntament amb Rezero), a través de la qual s'està valorant com incorporar un espai als mercats per proporcionar envasos reutilitzables als clients. També hi ha una campanya dirigida a supermercats per fomentar la venda de productes a granel. La nova Llei de Residus dona suport en aquest sentit.
- Cal treballar també amb les empreses que fabriquen envasos per a la compra de menjar per emportar (en restaurants per exemple), perquè actualment no hi ha moltes opcions al mercat que siguin sostenibles i compleixin amb la normativa de seguretat alimentària. Cal més I+D. També caldria normativa que prohibís directament la fabricació de determinats productes. La responsabilitat no hauria de recaure sempre en el consumidor. Cal regular el mercat i les empreses. Resposta: el problema en aquest sentit és que des de l'Ajuntament tenim competències molt limitades. Per això la prioritat és treballar a través de la comunicació i l'educació ambiental. Potser es podria valorar com intervenir a través dels permisos/licències d'activitats, però no tenim competències en termes de legislació. En aquest cas acostumen a ser fins i tot a nivell europeu. És també que a vegades prima el tema de la salut sobre l'ambiental.
- Cal deixar de pensar que la matèria orgànica és un residu i considerar-lo un recurs que es pot aprofitar per a usos diversos (ex. agricultura). Calen propostes valentes en aquest sentit (ex. autocompostatge en pars i jardins).
- Una opció per al compostatge dels residus orgànics podria ser la utilització dels horts urbans per part dels veïns.
- Moltes vegades la gent es mou per raons econòmiques, i cal explorar aquesta via. Al final el consumidor final és el que ha de fer tota la feina i a més pagar-ho. Cal ser valent i apostar per iniciatives com el Porta a porta. També cal estudiar altres opcions com els sistemes de devolució i retorn d'envasos. Resposta: Totalment d'acord. Però en el tema de la devolució i retorn hi ha un problema de territorialitat (podrien desplaçar-se residus d'altres territoris), per això cal una resposta unificada. S'ha valorat la possibilitat de treballar-ho en esdeveniments tancats (ex. posar un camió per a facilitar el retorn d'envasos).
- En relació als residus orgànics, cal recordar que abans els residus de menjar es donaven directament als porcs, no calia seguir una cadena tan llarga com actualment (segurament no seria necessari

utilitzar tantes infraestructures de gestió de residus). Cal trobar, per tant, un equilibri entre seguretat alimentària/salut individual i la salut del planeta.

- Cal reduir el consum de recursos, cal un decreixement i cal incorporar-ho en les polítiques públiques. No ens queda temps. **Resposta: Totalment d'acord. Properament, s'inicien tallers i activitats relacionades amb l'Economia del Dònut. Es convida a participar-hi a tots els assistents i es proporciona informació al respecte. També s'anima a participar en l'esdeveniment Mou-te pel Clima.**
- Es recorda que existeix una Estratègia Residu 0 i que s'organitzen activitats en aquest sentit a la Fàbrica del Sol i en altres equipaments (ex. centres cívics) de la ciutat.
- Cal fer un balanç entre reduir i separar, i reforçar la separació dels materials que van a parar al contenidor gris (no està bé que tot, o gairebé tot, vagi a parar a la incineradora pel fet que aquesta hagi de funcionar les 24 hores del dia). També cal reforçar el paper dels Punts Verds, on també s'hi pot fer compost. I valorar la possibilitat de bonificar el compostatge casolà. **Resposta: sobre aquest últim punt caldria veure com es pot fer, és complicat, però una opció podria ser el control de la generació de residus, i bonificar les reduccions.**
- En relació amb el treball que es fa a les escoles, actualment encara hi ha falsos mites. Caldria reforçar els missatges amb alguna campanya de comunicació de l'Ajuntament, sobretot pel que fa al tema dels residus orgànics.

▪ Aportacions realitzades a través de les fitxes:

Què s'ha aconseguit?

- S'han incorporat reptes de futur amb objectius concrets que serveixen per poder valorar les actuacions futures
- "Auditar" els contractes i les empreses municipals que gestionen residus municipals
- Res
- Despertar consciències a nivell propi
- Pel que fa a les fites marcades per l'Ajuntament gairebé tot

On no s'ha arribat?

- Més prevenció, més educació turística
- A fer un canvi real
- La reutilització derivada de les recollides municipals: servei de neteja, dipòsit municipal (vehicles), punts verds/deixalleries
- A la solució definitiva
- A satisfer a tothom (és normal)

Quines barreres han frenat l'acció?

- No existeix una responsabilitat compartida real, on l'administració i les empreses tenen un pes més important
- L'avarícia de les corporacions i la manca de voluntat política
- Falta encara millorar la corresponsabilitat ciutadana en matèria de residus
- Les polítiques de prevenció de residus i de consum no són suficients, es posa fre a la reutilització
- Premiar la separació de residus va parcialment en contra de la prevenció. Si separen menys perquè generes menys residus no tindràs reducció d'impostos.

- La manca d'iniciativa i conscienciació personal
- Hi ha hagut menys col·laboració ciutadana de la que era d'esperar

Propostes per accelerar l'acció

- En temes de malbaratament, donar més veu a l'Agència Catalana de Seguretat Alimentària
- En tema de plàstic, no tot el plàstic és reciclable, falta coneixement
- Residus en general: atacar amb ajudes en temes clau: prevenció, reutilització, reciclatge
- Parlar sobre la taxa de residus i el cost real de no reciclar bé ni prevenir!
- Hi ha un problema amb els supermercats, limitar la creació de supermercats a la ciutat, amb la licitació dels comerços
- Estar atents als residus electrònics (mòbils)
- Adjuntar Administració Pública amb moviments socials davant el model neoliberal de producció i consum
- Campanya per reduir el consum de productes que provenen d'altres continents
- Introduir preu real dels productes alimentaris, incorporant el preu del carboni
- La prevenció i el consum millor fórmula per reducció de residus: més reutilització genera ocupació, cal més educació i sensibilització
- A la sessió es comenta que en temes de contractació pública s'ha avançat el 80% en incorporar criteris socials i ambientals als contractes públics, però m'agradaria saber si això també s'ha incorporat i aplicat (els criteris)
- Compostar localment els grans productors i afavorir també el compostatge comunitari a tots els parcs urbans i edificis
- Porta a porta ja a tots els barris
- Que totes les escoles tinguin horts i compostin
- Posar a la taula de negociació l'equilibri entre salut humana i planetària
- Més accions i menys paraules